

Dupuytrens kontraktur

Dupuytrens kontraktur

Dupuytrens kontraktur, som också kallas vikingasjuka, är en sjukdom som kan göra att ett eller flera fingrar blir böjda och svåra att sträcka ut. Det beror på att bindvävsplattan i handflata och fingrar förtjockas. Den bildar då hårda stråk och knutor som i sin tur drar i hudens undersida. Vanligtvis drabbas ring- och lillfinger och kan ge felställningar i de angripna fingrarna. Ofta drabbas båda händerna. Det brukar inte göra ont och det finns behandling om du får besvär.

Orsaker

Det är oklart vad som orsakar sjukdomen men den kan vara ärftlig. Sjukdomen är vanligare hos diabetiker, rökare och patienter med epilepsi. Sjukdomen är vanligast förekommande hos män och vanlig ålder för insjuknande är 50 år. En uppkommen akut skada kan ibland ge upphov till symtom eller påskynda förloppet.

Symtom

Du kan först få en knuta i handflatan som oftast är hård och ibland kan kännas öm. När bindvävsplattan med tiden blir kortare syns knutan som en hård sträng under huden i fingrarnas riktning. Ibland uppstår svårigheter i vardagen då angripna fingrar "ofta är i vägen" eftersom de inte går att sträcka ut. Sjukdomen utvecklas oftast långsamt men kan påskyndas efter till exempel en skada.

Sjukdomen kan även uppstå i fotvalvens bindväv men det är mindre vanligt.

Diagnos

Diagnosen ställs av läkare som tar del av din sjukberättelse och undersöker dig.

Behandling

Du behöver oftast ingen behandling om du inte har några särskilda besvär. En operation kan till och med påskynda sjukdomsförloppet. Men du behöver få behandling om du får svårt att använda handen.

Operation blir aktuell när fingret eller fingrarna blir ett hinder för dig i din vardag. Vid en operation tas den förtjockade och sammandragna bindväven bort. Käril och nerver till fingret eller fingrarna har en benägenhet att dras in mot ärrstråket och det finns en liten risk att de kommer till skada i samband med operationen. Om fingrarna varit krokiga under flera år så kan det vara svårt att få dem helt raka och att också återfå normal rörlighet.

Operationen görs i lokalbedövning av hela armen eller narkos beroende på förändringens omfattning. Operationstiden varierar mellan 45 minuter och 2 timmar. Du får oftast gå hem samma dag. För att undvika strama ärr så läggs sicksackformade snitt i huden. I mycket sällsynta fall så krävs hudtransplantation för att kunna täcka såret.

Du får ett förband som håller de opererade fingrarna stilla. Förbandet ska sitta kvar till första återbesöket. Det är bra att ha handen i högläge, så att handen och fingrarna inte svullnar. Du ska inte köra bil eller något annat fordon när du har handen i förband.

Efter operationen

Ärret kan under de första veckorna vara rodnat, hårt och glansigt och kännas obehagligt. Detta avtar efter en tid. Håll huden torr och ren och smörj handen med fuktighetsbevarande och mjukgörande kräm. Undvik tungt arbete med handen i cirka sex veckor efter operationen.

Det är vanligt att fingrarna svullnar efter en handoperation. Bästa sättet att motverka och minska svullnaden samt stimulera till läkning och rörlighet är att:

- Hålla handen i högläge, det vill säga i hjärthöjd när du inte använder handen.
- Göra övning med "armar uppåt sträck".
- Använda handen så mycket som förbandet tillåter men undvika tunga lyft.

Smärta i operationsområdet får du räkna med de första dagarna. Vid behov kan du ta en värktablett för att lindra smärtan. Det brukar räcka med paracetamol.

Förbandet ska hållas torrt och rent under läkningstiden. Tänk på att täcka förbandet vid duschning så att det inte blir blött.

Du ska kontakta ortopedmottagningen om du besväras av något av nedanstående:

- Om ditt bandage skaver eller känns för trångt.
- Om du får feber
- Om du har kraftig och långvarig värk och svullnad som inte går tillbaka.

Även efter en operation kan besvären av sjukdomen återkomma.

Sjukskrivning

Läkningen tar mellan två och fyra veckor och du kan behöva vara sjukskriven beroende på vilka krav ditt arbete ställer på handen. Om du har ett arbete där handen blir utsatt för kraftig påverkan kan sjukskrivningstiden behöva vara längre.

Återbesök

Första återbesöket på ortopedmottagningen sker en vecka efter operationen. Du får träffa en sjuksköterska eller en läkare. Vid det tillfället kontrolleras såret och du får ett mindre förband så att du kan träna rörligheten bättre. Två veckor efter operationen planeras nästa återbesök för att ta bort förbandet och stygnen.

Om du behöver en handskena (ortos) bokas en tid med en arbetsterapeut in i samband med återbesöken. Ortosen används oftast nattetid, men har felställningen i fingret varit stor så kan det behövas en ortos även dagtid i någon månad.